

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Financiën
De heer mr. drs. J.C. de Jager
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum 13 oktober 2011
betreft Europese voorstellen COM(2011)453 en COM(2011)452
Kenmerk 149308U

Geachte heer De Jager,

De vaste commissie voor Financiën heeft op 4 oktober jl. gesproken over een voorstel voor een herziening van de richtlijn kapitaalvereisten (RKV IV) (COM(2011)453) en over een voorstel voor een verordening over prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en investeringsmaatschappijen (COM(2011)452). De Eerste Kamer heeft deze voorstellen geselecteerd als prioritaire Europese dossiers, wat betekent dat de leden van de commissie deze dossiers met bijzondere aandacht volgen. De beide voorstellen, die door de commissie in samenhang worden behandeld, hebben de leden van de fracties van de VVD, de PvdA en de ChristenUnie aanleiding gegeven tot het stellen van de volgende vragen en het maken van de volgende opmerkingen. De leden van de fractie van het CDA sluiten zich aan bij de vragen die gesteld worden door de leden van de VVD-fractie.

De leden van de **VVD**-fractie verwelkomen de voorstellen van de Europese Commissie voor een herziening van de bestaande richtlijn en een daarop gebaseerde verordening. Het opnemen van de Bazel III akkoorden in de Europese wet- en regelgeving dient zo snel mogelijk en onverkort zijn beslag te krijgen, zo menen deze leden. Daarom baart met name de afzwakking van Bazel III deze leden zorgen door concessies op onder meer het punt van de definiëring van het begrip kapitaal. Waaruit bestaan deze concessies precies en welke gevolgen hebben deze voor de omvang van de door de banken aan te houden kapitaalbuffers en andere ratio's?

De leden van de VVD-fractie delen de voorkeur van de regering voor maximumharmonisatie van de regelgeving. Deze leden zetten juist daarom vraagtekens bij een verschuiving van het standpunt van de regering in de richting van minimumharmonisatie, waardoor nationaal extra maatregelen mogelijk worden. Nederlandse en in Nederland opererende financiële instellingen zouden daardoor aan een strenger regime worden onderworpen dan andere financiële instellingen in de Europese Unie. Daarmee wordt het principe van een gelijk Europees speelveld geweld aangedaan, zo menen deze leden.

Dat kan niet alleen nadelig zijn voor Nederlandse instellingen, maar belangrijk is ook dat hiermee een verkeerd signaal wordt afgegeven. Immers, met toegeven aan de druk van bepaalde

Datum 13 oktober 2011
Kenmerk 149308U
blad 2

lidstaten tot afzwakking van uit Bazel III voortvloeiende wetgeving wordt de indruk gewekt dat niet alles door de EU wordt gedaan wat nodig is voor een solide financieel systeem. Op deze wijze blijven in de Unie 'zwakke broederstaten' bestaan die hun bankensector minder zwaar zullen reguleren dan de andere lidstaten. Daarmee is bij de eerstgenoemde landen de kans groter dat deze met hun banken weer afglijden en dat de andere lidstaten ze weer uit de problemen moeten halen. Dat is volgens de leden van de VVD fractie nu juist niet de bedoeling van deze richtlijn.

Minimumharmonisatie, met extra regelgeving per lidstaat als reactie daarop, leidt tot een lappendeken van financiële regimes met alle nadelen en risico's van dien. Overigens werpt deze lappendeken zijn schaduwen al vooruit bij de invoeringstermijnen. Omdat sommige lidstaten op Basel III al hervormingen zijn gaan doorvoeren, mogen de lidstaten de CRD-richtlijn ook sneller invoeren dan voorgeschreven. Ook hier verwachten de leden van de VVD-fractie dus een tweedeling zien tussen de *early adopters* en de *laggards*.

Meer specifiek zijn de leden van de VVD-fractie bezorgd dat als gevolg van nationale maatregelen, voor de Nederlandse banken de hoogteratio van de kapitaaleisen zodanig zal worden opgeschroefd, dat de ruimte om kredieten te verstrekken navenant zal worden verkleind. Juist in deze economisch moeilijke situatie zijn adequate bedrijfsfinancieringen hard nodig om uit het slop te geraken. Hoe denkt de regering te voorkomen dat de kredietverstrekking te zeer wordt afgeremd door nationale regelgeving?

Over de richtlijn wordt met gekwalificeerde meerderheid beslist. Ziet de regering in het voortraject binnen de Raadswerkgroep en het Economic and Financial Committee nog ruimte om toch tot de zo gewenste maximumharmonisatie te geraken? Als dit niet zou lukken, en de tekenen wijzen daarop, hoe verhouden de Nederlandse wensen zich dan tot die van landen met een relatief grote bancaire sector als het Verenigd Koninkrijk en Spanje, die nog strengere eisen willen stellen dan de voorgestelde CRD-richtlijn zelf?

Zou onverhoopt blijken dat het blijft bij de minimumoptie, dan dreigt er volgens de leden van de VVD-fractie nóg een complicatie. De Europese Commissie erkent het feit dat een significant deel van de financiering van het MKB via de banken loopt. Een belangrijke handreiking aan het MKB is de herzieningsclausule voor MKB-kredieten kleiner dan 1 miljoen euro, waaraan onder de gestandaardiseerde benadering voor kredietrisico een hoog risico wordt toegekend als gevolg waarvan dergelijke leningen veelal erg duur zullen worden. Als de Nederlandse regering ingeval van minimumharmonisatie extra regels introduceert kan deze handreiking negatief worden beïnvloed of zelfs teniet worden gedaan. De leden van de VVD-fractie vragen van de regering de uitdrukkelijke toezegging dat dat in de eventueel volgende regelgeving zal worden vermeden.

De leden van de fractie van de **PvdA** hebben met instemming kennis genomen van het voorstel voor een herziening van de richtlijn kapitaalvereisten (E110042¹) en het voorstel voor een verordening over prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en investeringsmaatschappijen

¹ Dossiernummer op www.europapoort.nl

Datum 13 oktober 2011

Kenmerk 149308U

blad 3

(E110043²), beide in het kader van de Capital Requirements Directive IV (CRD IV). De richtlijn en de verordening zijn noodzakelijke en welkome bepalingen om de Bazel III afspraken naar Europese regelgeving te vertalen.

Deze leden stellen vast dat de Nederlandse regering kritiek heeft op de afzwakking die ten opzichte van Bazel III plaatsvindt ten aanzien van de definitie van “kapitaal” en het moment waarop diverse nieuwe ratio's van kracht zullen worden. De regering wil daarom juist deze onderwerpen in aanmerking laten komen voor minimumharmonisatie. Het is zeer de vraag of dit gaat lukken, maar het initiatief verdient, volgens de aan het woord zijnde leden, de steun van de leden van de PvdA-fractie. Daarnaast kan ter discussie worden gesteld waarom de vertaling van vrijwel alle Bazel III afspraken wordt geregeld in de verordening – en deze afspraken daarmee aldus bindend zijn – terwijl nu juist de extra kapitaalbuffers in de richtlijn zijn geregeld. De vraag van de leden van de PvdA-fractie aan de regering is of zij mogelijkheden ziet deze bijzondere uitzondering ongedaan te maken en de kapitaalbuffers in de verordening op te laten nemen.

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** vragen of de regering van mening is dat met het voorstel voor een verordening over prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en investeringsmaatschappijen een forse stap voorwaarts wordt gemaakt richting meer robuuste en meer weerbare kredietinstellingen en investeringsmaatschappijen. Deze leden constateren dat er ruimte zit tussen het proportionaliteitsoordeel over de voorgestelde maatregelen en de Bazel III akkoorden (maximumharmonisatie). Zij vragen de regering hoe Nederland daarmee omgaat.

Hoogachtend,

P.H.J. Essers

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën

² Dossiernummer op www.europapoort.nl